

נצח ישראל- פרק מ"ב / מקורות נוספים

1. שם משמואל (ויקרא-זכור, שנת תר"ע)

"וילחם עם ישראל ברפידים", ואמרו ז"ל: שרפו ידיהם מן התורה. ויש להבין, הלא עדיין לא ניתנה תורה! ...ונראה לפרש, דהנה בעודם במצרים הודיע להם משה רבנו ע"ה מאמר השי"ת "תעבדון את האלוקים על ההר הזה...וכתבו המפרשים שספרו ספירה יום יום, והיו משתוקקים מאד לבוא ליום הנכבד ההוא, והנה בוודאי ידעו כי לקבלת התורה צריכין הזדככות רבה, וכמו שבאמת היה כך, שפסקה זוהמתו, ועל כן כשהגיעו לרפידים, שהיא מסע האחרון, קרוב לסיני, והיו סבורין מקודם שכאשר יגיעו לעת ההוא כבר יהיו מזוככים כראוי ומוכנים לקבלת התורה, אבל כאשר עשו חשבון הנפש מצאו עצמם עדיין רחוקים מזה, ורפו ידיהם, כמתיאשים שבעוד ימי מספר עוד יגיעו להזדככות כראוי, וזה שרפו ידיהם מן התורה שעתידין לקבל... וזה היה נחשב להם לחטא, כי יש לו לאדם לבטוח בהשי"ת ולעשות ככל אשר נצטווה, כי אין מעצור לדי' להושיע ברגע אחת, כי מאחר שהאדם עושה כמו שנצטווה, והוא שליח השי"ת הרי שליח של אדם כמותו, וכל מה שעושה הרי הוא כאילו השי"ת הוא העושה, ובוודאי סוף הכבוד לבוא, "ואין שכירות משתלמת אלא לבסוף", ובכן איננו רחוק לאיש, שעדיין איננו מזוכך, שבעוד זמן קטן יגיע להשלימות...ובאמת שבעוד ימי מספר אחר כך, כשבאו לסיני פסקה זוהמתו.

2. נצח ישראל (פרק ט"ו)

כי בימי הקטנות והבחרות – האדם עומד בעולם הזה החומרי, כי אז נחשב שכלו וצורתו בטל אצל הגוף, כאילו היה חומרי לגמרי. ולכך הוא פונה אל התאוות החומריות, והוא עוזב השכל מכל וכל. אבל כאשר מגיע האדם אל ימי העמידה, אז אין השכל בטל אצל החומר, וגם אין החומר בטל אצל השכל, רק שניהם עומדים ביחד... אבל בזמן הירידה, שאז הגשמי החומרי פוחת והולך, שנקרא ימי ירידה, ואז השכל מתגבר ביותר. כמו שאמרו ז"ל (שבת קנב.) "זקני תלמידי חכמים, כל זמן שמוקינין – דעתן נוספת". לכך נחשב כאילו האדם הוא שכלי, ויש לו מהלכים בין השכליים:

3. צדקת הצדיק (עמ' צ"ה)

בילדות- החשק והאהבה גובר באדם, ואז הזמן להשתמש במידת האהבה. וכן שלמה המלך ע"ה אמר בילדותו שיר השירים...ואח"כ- האדם חושק לדברי תורה וחכמה, ואז זמן היראה, דאורייתא מסטרא דגבורה (זוהר חדש ג' פ' סע"ב). וכן השם יתברך משפיע לו חכמה. ואחר כך- זקני ת"ח דעתן מתיישבת, ובא לדעה שלימה ואמיתית הקיימת לעד, אז הוא זמן שמחתו ותענוגו שמתענג על ה'. וזהו סדר של ג' אבות, וכן ג' רגלים כסדרן. וכן שלמה המלך ע"ה עשה אח"כ ספר משלי, מלא חכמה... ובזקנותו קהלת. ושמעתי, דלכן קורין אותו בסוכות, לא מפני שמהביל שמחת עוה"ז, רק שממנו ניקח תוקף ועיקר השמחה האמיתית, ע"י ההבלת כל ענייני עוה"ז "רק זה חלקי" כו' ואין כאן מקומו.

4. אגרות א' (אגרת של"ב)

כלל גדול הוא, שאע"פ שהעולם יורד תמיד בירידה אחר ירידה, מכל מקום אין זה כי אם מצד החיצוניות שלו, דהיינו שהמעשים והמידות נופלים ואינם בערך של דורות הראשונים מצד פרטיות הנשמות. אבל מצד הפנימיות, דהיינו כח-הכלל של כללות קדושת האומה כנסת ישראל, כל דור ודור מוסיף על הדורות הראשונים, מפני שהקדושה מצטרפת, ונמצא שהקדושה של מעוט תורה ומעשים טובים של דורות האחרונים מוסיפה אור לשעבר גם כן, ועבירה אין לה פירות ולא צירוף, בסוד "יתפרדו כל פועלי און".

ועל כן בזמן שהיה רחוק מגאולה – היה אפשר לקליפה להתלבש באמונות רעות בפועל... אבל בזמן הקרוב לגאולה אין כח לקליפה להמציא אמיתות רעות, כי אם להקליש ח"ו את אור האמונה בלב החלשים. וחלישות זו, אע"פ שהנלכדים בה חושבים שהיא כפירה, והם כמו נתפסים ברשת באין דרך הצלה, אין לה שום ערך של מציאות כלל כי אם חסרון הַסְבֵּרָה והארת השכל והרגש. על כן מיד שמאירין להם בדרך ד', ע"פ דרכי שכל ישר והרגשות טובות, הולך האור ומאיר עליהם וסופם לחזור למוטב, והם "שבי פשע ביעקב" (ישעיה נט, כ) ואליהם "יבא לציון גואל". על כן עלינו להיות בטוחים בחסדי השי"ת, הזוכר חסדי אבות להביא גאולה לבני בנינו, שכל בנינו, אפילו הנדחים והאובדים לפי מראית-עין, יהיו למודי ד'.